

באיזה שיעור בישול יש בו איסור הטמנה? כל היכא דאסרינן הטמנה אפילו בקדירה מבושלת כ"צ אסרינן ואפי' מצטמק ורע לו ואפילו אם מטמין לצורך הלילה, וכדיעבד מותר לכו"ע במצטמק ורע לו. ויש מקילין ואומרים דכל שהוא חי לגמרי או נתבשל כל צרכו מותר בהטמנה בדבר המוסיף הבל מבעוד יום אבל להטמין בשבת בדבר שאינו מוסיף הבל אפילו מבושל כ"צ ומצטמק ורע לו אסור לכו"ע.

מהו להטמינו בבגדים ע"ג הכירה? אע"פ שיותר להשהות קדירה ע"ג כירה שיש בה גחלים כשמעמידה ע"ג כירה מלמעלה על פיה ואין שולי הקדירה נוגעין בגחלים שלמטה [וה"ה ככה"ג אם עומדת ע"ג כסא של ברזל בתוך כירות שלגון וגם תהיה הקדירה מבושל כל צרכה, אם הוא מכוסה בבגדים אע"פ שהבגדים אינם מוסיפים הבל מחמת עצמן מ"מ מחמת אש שתחתיהם מוסיף הבל ואסור ואפילו אם מפור אפר ע"ג הגחלים. והיכא שמעמיד קדירה ע"ג כירה או כופח שיש בהם גחלים אפילו שולי הקדירה נוגעין בגחלים כיון שהקדירה מגולה למעלה ואין טמון בבגדים שיהיו מקרי ומותר. ואם נתן על הקדירה כלי רחב שאינו נוגע בצדי הקדירה ונתן בגדים על אותו כלי רחב מותר, וה"ה כשנותן ע"פ הקדירה דף רחב בענין שהבגדים שמכסה מלמעלה לא יגעו בצדי הקדירה אין כאן הטמנה.

אם אין אש בכירה האם מותר להטמינו? אם אין אש בכירה כלל י"א שאין לאסור להעמיד קדירה עליה ולכסותה בבגדים ודוקא ע"ג גפת וכדומה אסור, ויש מחמירין אא"כ מניח כלי או דף רחב על הקדירה מלמעלה ואח"כ מכסה אותה בבגדים ומ"מ אין למחות ביד הנוהגין להקל. ולכן מה שנוהגין להעמיד קאווי או תבשיל בע"ש מבע"י על התנור מלמעלה ומכסין אותן בבגדים אין למחות בהם דיש להם על מה שיסמוכו. אמנם אם נותן חול ע"ג התנור אע"פ שאין מטמין כולו בתוכו רק ששולי הקדירה עומדים בחול ולמעלה מכוסה בבגדים ע"ג הקדירה בודאי אסור. ואם כופה כלי רחבה או שנותן עליה דף רחב ומכסה בבגדים מלמעלה מותר אף שמעמידו עד חציו בחול.

מהו להטמינו בבגדים בתוך התנור? מותר להניח הקדירה בתנורים שלנו ואף שאינו גרוף וקטום ע"י שיתן בתוכה חתיכה חיה וה"ה אם היא מבושלת כ"צ דאל"ה אסור משום שהיה, ואע"פ שמכסה פי התנור בבגדים כיון שאין הבגדים נוגעים בקדירה לאו הטמנה היא ושרי. והטמנה שעושין במדינות אלו שמטמינים בתנור וטחין פי התנור בטיט שרי לכ"ע אפילו אין נותן בה חתיכה חיה וגם היא עדיין בתחלת בשול ובלא טיח היה אסור בזה להניח הקדירה בתנור שאינו גרוף וקטום. ואעפ"כ י"א דצריך לזיזוהר שלא יטמין הקדירה בתנור בתוך הגחלים מכל צד ויש מקילין גם בזה וטוב להחמיר לכתחלה ועכ"פ במקום שלא נהגו להטיח הסתימה בטיט בודאי אסור להטמין הקדירה בתוך הגחלים אפילו אם הקדירה כבר מבושל כל צרכה. ודוקא בבשר כשהוא חי אין בו חשש חיתוי אבל פשטיד"א או מיני קטניות או מיני בצק ממהרין להתבשל ואף כשנותנן סמוך לחשיכה כשהן חייני יש בו חשש חיתוי משחשיכה וצריך שיהיה התנור טוח בטיט ובמקומות שלא נהגו לטוח התנור בטיט אסור ליתן מינים אלו בתנור סמוך לחשיכה אם לא ניתן בהן חתיכת בשר חי אא"כ יש שהות שיתבשל עכ"פ מבע"י כמאכל בן דרוסאי או שייכסה הגחלים באפר. ומצוה להטמין לשבת כדי שיאכל חמין בשבת כי זהו מכבוד ועונג שבת. אבל מי שמזיק לו החמין מותר לאכול צונן.

הטמין במזיד בשבת או מבעו"י מה דינו? אין טומנין בשבת אפילו בדבר שאין מוסיף הבל אבל בספק חשיכה טומנין בו ואין טומנין בדבר המוסיף הבל אפילו מבע"י לצורך שבת, אבל לצורך מוצ"ש אין מטמינין בכל גווני מכה חומרא ולא מדינא וי"א דמותר להטמין לצורך מוצ"ש ואין שם אפילו מנהג להחמיר, ואפילו אם הטמין קודם חצות בבקר מ"מ עביד איסורא כשמששהה בהטמנה זו על שבת ואינו מסלק קודם חשיכה, ואם הטמין בדבר המוסיף הבל התבשיל אסור אפילו בדיעבד ודוקא בצונן שנתחמם או שנצטמק ויפה לו ולכתחלה אסור אפילו מצטמק ורע לו אבל בעומד בחמימותו כשעה ראשונה מותר, וה"ה המטמין בשבת בדבר שאינו מוסיף הבל שרי בדיעבד דאינו אלא עומד בחמימותו.

הטמין בשוגג מה דינו? י"א דאם שכח והטמין בשוגג בדבר המוסיף הבל וה"ה אם שגג בדין וסבר שמותר שרי לאכול וי"א דאפילו בשוגג אסור לאכול עד מוצ"ש ומ"מ במקום הצורך יש להקל ובפרט אם היה נתבשל כל צרכו, וי"א דכל זה אינו אסור אלא כשעושה לצורך לילה אבל כשמטמין לצורך מחר מותר להטמין מבע"י בדבר המוסיף הבל וה"ה דמותר להטמין בנתבשל כ"צ ואף במטמין לצורך לילה וכדיעבד יש לסמוך על זה ובלבד שלא יא רגיל לעשות כן ואם הוא רגיל אף בדיעבד אסור.

מה הם דברים המוסיפים הבל? אלו הם דברים המוסיפים הבל פסולת של זיתים או של שומשמן וזבל ומלח וסיד וחול בין לחים בין יבשים ותבן בין אם הוא ארוך או נחתך לחתיכות דקות וזגין ומוכין וכל דבר רך קרוי מוכין כגון צמר גפן ותלישת צמר רך של בהמה וגרירת בגדים בלויים ועשבים בזמן שהן לחין בין לחין מחמת עצמן ובין לחין מחמת ד"א שניהם אסורין וי"א דדוקא לחין מחמת עצמן. ומ"מ יש חילוק ביניהם דבכל הדברים הנזכרים דוקא להטמין לתוכן אסור אבל אם הטמין בדבר המותר כגון בקופה של צמר וכה"ג מותר להניח הקופה עליהן אבל על גפת של זיתים אסור להניח.

מה הם דברים שאין מוסיפים הבל? אלו דברים שאינם מוסיפים הבל כסות וכרים וכסתות וגיזי צמר ופירות כגון חטין וקטניות וכנפי יונה או שאר נוצות ונעורת של פשתן ונסורת של חרשין. י"א דמותר להטמין בסלעים אע"פ שמוסיפין הבל אבל דבר שלפעמים טומנין בהם אע"ג דלא שכיח גזרו בהו רבנן. אפר חם הוא דבר שאינו מוסיף הבל ושרי לטמון בו אא"כ מעורב בגחלים וה"ה בכל דבר שאינו מוסיף הבל אפי' הם חמים שרי.

נתגלה הדבר המטמין האם מותר לכסותו? אם טמן מבע"י אפילו בדבר שאין מוסיף הבל אפי' נתגלה ממילא, דוקא משחשיכה מותר לחזור ולכסותו, אבל אם נתגלה מבעוד יום אסור לכסותו בשבת וכ"ש דאם גילהו בידים מבע"י אפילו ע"ד לכסותו משתחשך דאסור לכסותו בשבת.

מהו לערותו לקדירה אחרת ולהטמינו? אם פינה התבשיל בשבת מקדירה שנתבשל בה לקדירה אחרת אף שעדיין היד סולדת בו מותר להטמינו בדבר שאינו מוסיף הבל ובדבר המוסיף הבל אפילו צונן גמור אסור, ואין נ"מ אם נתכוין בפירוש כדי לקרר או כסתמא לאיזה סיבה, ואפילו אם חזר ועירה אותו אח"כ לכלי ראשון שהיה בו נמי שרי ואפילו בכלי ראשון אם נתקרר עד שאין היס"ד ג"כ שרי להטמינו אם הוא במקום הצורך.

<p>מיחם של מים שלנו שמחובר לחומי עלעקמע"ר האם מותר לכסותו בכיסוי המחזיק חומו? </p>	<p>כל הזכויות שמורות להמפעל 'הילכתא דיומא' ואסור להעתיקם בלי רשות מהנהלת המפעל</p>	<p>לחשיב חלוצי לתבנות והסרת דמי וזוויה דמי איורים וטבלאות Tel / Fax / E-mail 1 800 466-7593 www.NicholasDyome.org</p>	<p> השלוחות המכירה והפצה המרכז הירוק והחסידי והמחסידי והמחסידי</p>
<p>Sponsored By: DollarPhone תוכנית הלימוד</p>			

בטיט. ויש מחמירין שלא לסתור סתימת התנור הטוח בטיט ע"י ישראל אם אפשר לעשות ע"י א"י וכן אם אפשר לעשותו ע"י ישראל קטן לא יעשה ישראל גדול ואם א"א יעשה גדול ע"י שינוי קצת והכי נהוג.

באיזה אופן אין שום היתר לסתמו? הא דמותר לחזור לסתום התנור היינו ביום דכבר כל הקדירות מבושלות כל צרכן אבל כלילה סמוך להטמתו אסור לסתום התנור אפילו בלא טיחה בטיט ואפילו אם התנור גרוף וקטום מן הגחלים ואם התנור אינו גרוף וקטום מן הגחלים אסור לישראל לסתמו אף אם הקדרות כבר מבושלות כ"צ מבעוד יום. ואפילו בדיעבד אסור התבשיל כדין מבשל בשבת והוא שלא הגיע עדיין למאכל בן דרוסאי דבהגיע אין לאסור בזה בדיעבד. וכ"ז אפי' ע"י א"י אסור וכ"ש דאסור לומר למרח הסתימה בטיט אפילו היה סתום התנור מקודם. ובדיעבד אם סתם הא"י התנור אין לאסור התבשיל. ואפילו בקיץ שרגילין לצאת מבהכ"נ בעוד יום גדול יש ליהרר מלומר אז לא"י לסתום התנור.

עקרי הענינים של שהיה והטמנה בקיצור עיין במשנה ברורה בפנים.

אימתי הזמן המוכשר לרחוץ לכבוד שבת? מצוה לרחוץ כל גופו בחמין ואם א"א לו ירחוץ פניו ורגליו בחמין בע"ש וכעת אין נוהגין ליהרר ברגלים, ומ"מ אין זה חובה גמורה והמקיימה מקבל עליה שכר ושאינו מקיימה אינו נענש עליה. ומאד יש ליהרר שלא יבוא ע"י מצות הרחיצה לחשש חילול שבת מהרחיצה ולסרוק את ראשו ולסחוט האלונגטיה מהמים. וגם על הנשים שייך מצות רחיצה וכשאין להם פנאי יקיימו מצות הרחיצה בפניהם וידיהם ואף לאנשים די בזה כשאין להם פנאי. וה"ה בכל זה בעיו"ט אבל ביום ה' לא היו יקריה דשבת אא"כ אי אפשר לו לרחוץ בע"ש אז כל כמה דמקרב לשבת טפי מעלי וכן לענין להסתפר.

היאך קוצצין הצפרנים ומה עושיין עמהם לאחר קיציצן? מצוה לגלח הצפרנים בע"ש. וכשנוטל צפרניו לא יטול אותן כסדרן ויתחיל בשמאל בקמיצה ובימין באצבע. וביום ה' מקפידין שלא ליטלן. אין לקרץ צפרני הידים ורגלים ביום אחד ואין לקרץ אלא בע"ש או בעיו"ט והגנון שיקרץ מן הרגלים ביום ה' ומן הידים ביום ו'. השורף צפרנים חסיד קוברן צדיק זורקן רשע ובבית המדרש דלא שכיחי נשי או בית המרחץ שעשוי רק להרחצת אנשים מותר לזרוק. ואין בכחן להזיק רק בדוכתא דנפילי אבל אי כניש להו בתר הכי ושדי להו לאבראי לית לן בה, ואם חתך בביתו במקום דשכיחי נשי ונפל מידו קצת צפרניו יכבד אותו המקום ויזיז ממקומו ושוב לית לן בה וי"א דאפשר דדוקא כשהשליכן חוץ לחדר הוי שינוי מקום. ויש ליטול הידים אחר גילוח הצפרנים. ואם היו שערות ראשו גדולות מצוה לגלחן בתער או במספרים. יש מקומות שאין מגלחין ואין נוטלין צפרנים כר"ח אפילו חל ביום עש"ק.

מה צריכין לשאול בבית סמוך לחשיכה? כשיהיה סמוך לחשיכה קודם בין השמשות בעוד ודאי יום ושיהיה בו עוד שהות להוסיף מחול על הקודש ישאל לאנשי ביתו בלשון רכה עשרתם ערכתם הפרשתם חלה. ובמקומות שאין דרך להניח עירובי חצרות כ"א מע"פ לע"פ וגם עירובי תחומין אין דרכו להניח אין צריך לומר זה. וכעת אין נוהגין לישראל על הפרשת חלה אך בע"פ בודאי צריך לישראל ואם חל בשבת צריך לישראל בע"ש. ויאמר להם הדליקו את הנר בפתיחת תחת הה"א בלשון צווי וה"ה שיזהירם שיפסקו מלעשות מלאכה ואם הוא אז בכה"מ או במקום אחר צריך לשלוח אחר שיזהירם לזה.

באיזה אופן מותר להטמין בדבר המוסיף הבל קודם

חשיכה? מותר להניח מבעוד יום כלי שיש בו דבר קר ע"ג קדירה חמה ואפילו הוא דבר חי ויתבשל עתה ע"י חום הקדירה שתחתיה, ואפילו כסה אז הכלי והקדרה בבגדים, ודוקא להניח הדבר קר מבע"י אבל להניחו בשבת על הקדרה תחת הכיסוי בגדים שעליה שיתחמם אסור ואפילו אין החום כ"כ שיוכל לבוא ליד סולדת בו ואם אין הקדרה מכוסה בבגדים אין איסור להניח עליו הדבר קר אלא כשיוכל לבוא ליד יד סולדת בו. אסור ליקח כלי ובתוכו משקה צונן ולתחוב אותו בשבת לכלי מלא מים חמין שיתחמם בתוכו אפילו לא יוכל לבוא ליד יד סולדת בו אבל אם חם כ"כ שיוכל לבוא ליד יד סולדת בו אז אפילו אינה טמונה כולה בתוכו שמגולה למעלה וגם אין כונתו רק להפיג הצינה בלבד אסור.

איזה מוכיין מותר לטלטלן ואיזה לא? מוכיין יבשים שטמן בהם דרך מקרה אסור לטלטלן [לאפוקי אם רגיל להטמין בהן נסתלק מהן שם מוקצה אף שלא יחדן בפירוש וי"א דאפילו בשני פעמים סגי לזה] אלא מנער הכיסוי והן נופלות וכגון שמקצתן מגולה שאין זה טלטול אלא מצדו. ואם יחדן מע"ש להטמנה לעולם ואפילו היה היחוד רק במחשבה בעלמא לא בפה מותר לטלטלן. אבל אם טמן בגיזי צמר אפילו לא יחדן לכך מותר לטלטלן. וה"מ סתם גיזין שאין עומדין לסחורה אבל אם נתנם לאוצר לסחורה צריכין יחוד ואם טמן בהם בלא יחוד מנער הכיסוי והן נופלות שנוטל כיסוי הקדירה וכגון שמקצתה מגולה כנ"ל גבי מוכיין ואם אינה מגולה כלל יכול לתחוב בכוש ולנער את הכיסוי.

אבנים ולבנים שמונחים סביב הקדירה האם מותרים

בטלטול? הנותנים אבנים ולבנים סביב הקדירה צריך שיחדם מע"ש להטמין בהם תמיד וכן עצים העומדים להסקה יזהר מלסתום בהן פי התנור דאל"ה יהיה אסור למחר לטלטלן משום מוקצה. והאבנים או לבנים המונחים ע"ג הכירה תמיד שרי לטלטלינהו דמיוחדין לתשמיש.

טמן או כיסה הקדירה בדבר שאינו ניטל מה יעשה? טמן בדבר שאינו ניטל וכיסה פיה בדבר הניטל מגלה הכיסוי ואוחז בקדירה ומוציאה. ואם טמן בדבר הניטל וכיסה פיה בדבר שאינו ניטל מפנה סביבותיה ואוחז בקדרה ומוציאה ואח"כ מנער את הקדרה והדבר שאינו ניטל נופל מאלי.

אימתי אסור להטמין באבנים בער"ש? יו"ט שחל להיות בע"ש יש אוסרין להטמין באבנים אפילו אם יחדן לכך מכבר משום דהוי כמו בנין ויש מתירים ואם אפשר להטמין בענין אחר אסור לכו"ע והמנהג כהיש מתירים.

באיזה אופן מותר לפתוח ולסתום התנור? תנור שמניחים בו

החמין וסותמין פיו בדף ומחליקין אותו בטיט מותר לסתור אותה סתימה כדי להוציא החמין ולחזור ולסותמו ואם יש בו גחלים לוחשות מותר ע"י א"י אבל ע"י ישראל אסור לסתום דמכבה הגחלים ואע"פ שאין מתכוין לכך אסור משום פסיק רישא, ואם אינו סותמו לגמרי אפילו ע"י ישראל שרי, ודוקא כשמניחו הרבה פתוח אבל אם מניחו רק מעט פתוח אסור. ובמקום הדחק מותר הישראל לסתום התנור אפילו ביש גחלים לוחשות ואם אש בוער בתוכו אסור. וכ"ז לענין סתימת התנור אבל לענין פתיחת פי התנור לכו"ע אסור ע"י ישראל אם ידוע שיש גחלים לוחשות אפילו אם אינו שרוק

Sponsored By: DollarPhone **זכות הלימוד** כל הזכויות שמורות להמפעל 'הילכתא דיומא' ואסור להעתיקם בלי רשות מהנהלת המפעל

הגני
בניצוץ

לחשיב תלוח
להנחות וחסרות
דמי תורה
דמי ציורים וטבלאות
Tel / Fax / Fax on Demand
1 800 466-7593
www.NicholasDjamon.org

השילוח עומק
המחיר והדמי"א והחשבונית יבואו יחד

כמה מותר להקדים לקבל שבת קודם הזמן? אם רוצה להקדים ולקבל עליו השבת מפלג המנחה ואילך הרושט בידו ונאסר בעשיית מלאכה אבל אם קיבל עליו השבת קודם פלג המנחה אין בקבלתו כלום ופלג המנחה נקרא שעה ורביע קודם הערב והוא שעות זמניות דבין שהיום ארוך או קצר מתחלק לי"ב חלקים וחלק ורביע קודם הערב הוא פלג המנחה. יש דעות בין הפוסקים אם שעה ורביע חזו הוא קודם השקיעה או קודם צאת הכוכבים ובריעבד אם קבל על עצמו לשם תוספת שבת עד שעה ורביע שקודם השקיעה יש להחמיר שלא לעשות מלאכה.

מהיכן יודעין זמן השקיעה? מי שאינו בקי בשיעור זה ידליק בעוד שהשמש בראש האילנות או בראשי הגגות הגבוהים ואם הוא יום המעונן ידליק כשהתרנגולין יושבים על הקורה מבע"י וה"ה כשיש לו מורה שעות שהולך בטוב יכול לסמוך עליו.

אימתי אנו מקבלין השבת? אחר עניית ברכו אע"פ שעדיין יום הוא אפילו הוא זמן הרבה קודם בין השמשות כל שהוא אחר פלג המנחה אסור אז בכל הסייגים והגררים שגדורו חז"ל לשבת כגון לכנוס למרחץ להזיז בעלמא וכ"ש ברחיצה בחמין וכה"ג בכל השבותין ואפילו אותן דברים שהתירו בבין השמשות כגון עירובי חצרות והטמנה דהוא בודאי לצורך שבת וה"ה כל שבות שהוא לצורך מצוה אפ"ה אסור ואלא יצוירי ההיתרא דבין השמשות הנ"ל לענין ע"ח והטמנה וכה"ג רק אם הוא במקום שאין שם צבור דאל"ה בודאי רוב הצבור קבלו כבר שבת בבין השמשות והמיעוט נמשכין אחריהן בע"כ, ודוקא ע"י ברכו שהוא קבלת שבת של ציבור אבל אם יחיד קבל עליו שבת מבעוד יום לא חמיר מבין השמשות, ולדין הוי אמירת מומור שיר ליום השבת כעניית ברכו לדידהו וה"ה במקומות שנוהגין לומר לכה רודי ומסיימן בואי כלה הוי קבלת שבת ממש.

סדר עריכת השלחן לכבוד שבת. יסדר שולחנו מע"ש לילי שבת ויציז המטות שיושבין עליהן וטוב שתהיה מוצעת גם המטה שישן עליה ויתקן כל ענייני הבית כדי שיימצאו ערוך ומסודר בבואו מבהכ"נ. ויהיה שולחנו ערוך כל יום השבת עד לאחר הבדלה. טוב לפנות קורי עכביש מהבית מבע"י לנקות את הבית לכבוד שבת, וטוב לזוהר בסעודת הלילה שלא לזרוק דבר בבית חוץ לשלחן אם אין דרכו לכבד את הבית בדבר המותר אחר סעודה זו כדי שלא ינוול את הבית וכן בסעודת שחרית אם אינו מכבדו אח"כ. יש נוהגין להיות ב' מפות על השלחן מלבד העליונה שעל הלחם משום שכשמנעירין המפה נמצא השלחן מגולה.

דיני בגדי שבת. ישתדל שיהיו לו בגדים נאים לשבת כפי יכלתו ואפילו אם הוא בדרך לבדו ובבית א"י ג"כ ילבוש בגדי שבת, ואם א"א לו לפחות ישלשלם כלפי מטה שיהיו ארוכים. וטוב שלא ילבש בשבת מכל מה שלבש בחול אפילו חלוק. ואם אפשר לו טוב שיהיה לו גם טלית אחר לשבת. אל יקח אדם ילד בשבת עד שישים תחלה כר בחיקו כדי שלא יטנף בגדיו.

היאך מקבלין השבת? ילבש בגדיו הנאים וילך בהם עד מו"ש אחר הבדלה וישמח בביאת שבת כיוצא לקראת המלך. וכל המרבה לכבודו הן בגופו הן בכגדיו הן באכילה ושתייה הרי זה משובח. בקצת מקומות נוהגין לצאת מבהכ"נ לעזרה ואומרים בואו ונצא וכו' ואנו נוהגין שמהפכין פניהם לצד מערב כשאומרים בואי בשלום וכו' ונוהגין לעמוד אז ולעשות דוגמא כמו שמקבל פני אדם גדול, נהגו שלא לקבל את השבת ביה"כ שחל בשבת רק שאומרים מומור שיר ליום השבת קודם ברכו ואפילו הנוהגין בשאר יו"ט כשחל בשבת לומר עוד איזה מזמורים בשביל שבת.

אימתי רוחצין ולובשין בגדי שבת? ילביש עצמו בבגדי שבת מיד אחר שרחץ עצמו וע"כ לא ירחץ לשבת אלא סמוך לערב כשהוא רוחץ עצמו מעט בביתו אבל כשהוא הולך לבית המרחץ נכון להקדים עצמו כדי שלא יבוא לחילול שבת. וגם הנשים נוהגות קודם הדלקת הנרות לרחוץ את עצמן וללבוש בגדי שבת וטוב להזויר להם שיקדימו לרחוץ וללבוש וכשמתאחרת מצוה יותר שתדליק כך במלבושי חול מלבוא חו"ש לספק חילול שבת ואם הבעל רואה שמתאחרת מצוה גדולה שהוא ידליק הנרות. בזהר ומקובלים הזוירו מאד שלא יהיה שום מחלוקת בשבת חו"ש ובפרט בין איש לאשתו.

איזה איסורי דרבנן מותרים בבהיש"מ ואיזה אסורים? ספק חשיכה והוא בין השמשות (והיינו כדי שיעור הלוך ג' רביעי מיל אחר סוף שקיעת החמה ושיעור מיל הוא שליש שעה פחות חלק ל') ואפ"י אם נסתפק אם הגיע בה"ש אין מעשרים את הודאי אפילו במעשר פירות דהוי דרבנן ואין להפריש חלה אף בחו"ל. וחמור חלת חו"ל יותר ממעשר דלענין מעשר אם אין לו מה יאכל בשבת לא גזור על שבות בה"ש לצורך מצוה ולענין חלה יש להחמיר בכל גוונא שהרי חלת חו"ל יכול לאכול בלא הפרשת חלה ולשייר מעט עד אחר שבת ולהפריש מן המשויר ולכן כשחל שבת בע"פ ולא הפריש חלה מהמעצה בע"ש מבעוד יום מותר להפריש אף בע"ש בין השמשות דא"א לאכול ולשייר חתיכה מכל מצה. וה"ה אם לא הפריש חלה מבעוד יום מהלחם חמץ שיאכל בבוקר בשבת. ואין מטבילין כלים חדשים הנקחין מן הא"י אך אם הוא צריך לשבת ואין לו אחר יכול לטבול בין השמשות ולברך כד"ן. ואין מדליקין את הנרות אפילו לצורך מצוה שיתבטל ע"י מסעורת שבת וכה"ג ואפילו בדיעבד אם הדליק או שעשה שאר איזה מלאכה בין השמשות אסור ליהנות ממנה כמו אם היה עושה אותה בשבת אפילו אם עשה אותה בשוגג. ואין מערבין עירובי תחומין ואפילו לדבר מצוה אסור ויש מקילין לדבר מצוה ובריעבד עירובי עירוב. אבל מעשרין את הדמאי וטומנין את החמין בדבר שאינו מוסיף הבל ומערבין עירובי חצירות ויכול ג"כ לברך, ומ"מ לכתחלה יזהר שלא יאחר הע"ח עד בין השמשות, ושיתופי מבוואות יש לו דין עירובי חצירות, ולשאר דברים שאסור מדרבנן חרץ מאלו דין בה"ש כמו שבת עצמה אם לא שהוא לדבר מצוה או שאר דוחק.

האם מותר אמירה לעכו"ם בביהש"מ? מותר לומר לא"י בין השמשות להדליק נו לצורך שבת וכן לומר לו לעשות כל מלאכה שהיא לצורך מצוה אף שאינה בשביל שבת או שהוא טרוד ונחפו עליה שאם לא יהיה נעשה הוא מצטער בשבת ויש להחמיר אם אין לו בהן שום צורך בשבת רק לצורך חול אך אם הוא הפסד מרובה או לצורך גדול שרי שבותין בבה"ש ובפרט שבות דאמירה לא"י דלית ביה מעשה וע"כ מותר לומר לא"י בין השמשות להדליק נו יא"צ. ובשבת גופא אסור ע"י א"י במלאכה דאוריית' אפ"י אם הוא לצורך שבת חוץ בצורך גדול.

אם קיבל שבת קודם הזמן האם מותר אמירה לנכרי? מי שקבל עליו שבת שעה או ב' קודם חשיכה יכול לומר לאינו יהודי להדליק הנר ושאר דברים שצריך אפילו שלא במקום מצוה, ודוקא שעה או ב' אבל חצי שעה סמוך לחשיכה דאו אפשר דבכל מקומות ישראל קבלו עליהן השבת אסור אפילו לומר לא"י שיעשה מלאכה מיהו לצורך מצוה שרי. ודוקא שהצבור שבעירו קבלו עליהן השבת וחל קדישת שבת בע"כ אפילו אם אחד לא ירצה לקבל אבל ביחיד שקבל עליו השבת מותר אפילו לומר לישראל חברו שיעשה לו מלאכה.

כמה ואימתי צריכין להוסיף מחול על הקודש? צריך להוסיף מחול על הקודש בין בכניסתו ובין ביציאתו ואין על הזמן הזה לא לאו ולא כרת כ"א מ"ע מה"ת, והתוספת הוא קודם בין השמשות, וזמן תוספת זה הוא מתחלת השקיעה שאין השמש נראית על הארץ עד זמן בין השמשות, והזמן הזה רצה לעשותו כולו תוספת ע"י דיבור שהוא מקבלו עליו לשם תוספת שבת או ע"י אמירה ברכו עושה רצה לעשות ממנו מקצת עושה ובלבד שיוסיף איזה זמן שיהיה וודאי יום מחול על הקודש ולא סגי בהוספה כ"ש אלא שצריך קצת יותר, ושיעור התוספת עם בין השמשות ביחד עולה כמעט חצי שעה. והאשה המדלקת נרות לשבת מקבלת שבת בהדלקה זו.

מתי מתחיל בין השמשות ומתי מתחיל וודאי לילה? שיעור זמן בין השמשות הוא ג' רביעי מיל שהם מהלך אלף ות"ק אמות קודם הלילה ולילה נקרא מה"ת לכל דבר ששיראו ג' כוכבים והוא לערך רבע שעה. וי"א דבה"ש מתחיל תיכף אחר תחלת השקיעה משעה שהחמה נתכסה מעינינו ונמשך זמנו כדי ג' רבעי מיל ואח"כ בסמוך לו יוצאין הג' כוכבים בניונים והוא לילה מה"ת לכל דבר. ולפ"י יש לזוהר מאד שלא לעשות מלאכה אחר שהחמה נתכסה מעינינו ואפילו מלאכת מצוה כגון הדלקת הנרות ולכתחלה אין להמתין עד הרגע האחרון רק יקדים הדלקתם משעה שהשמש בראשי האילנות ומי שמחמיר על עצמו ופורש עצמו ממלאכה חצי שעה או עכ"פ שליש שעה קודם שקיעה אשרי לו. ולענין מוצ"ש ל"כע השעור דג' רבעי מיל משונה לפי הזמן והמקום ובמקומותינו שנוטה לצד צפון העולם מתארך הרבה יותר ויש לזוהר מאד שלא לעשות מלאכה במוצ"ש אף שנתאחר זמן רב אחר השקיעה עד שיראו ג' כוכבים קטנים.

מי שאצלו כבר הגיע זמן שבת האם מותר לצוות לחבירו שעדיין עושה מלאכות בזמן ההוא לעשות לו מלאכה?

Sponsored By: DollarPhone זכות הלימוד

כל הזכויות שמורות להמפעל 'הילכתא דיומא' ואסור להעתיקם בלי רשות מהנהגת המפעל

Advertisement for 'השולחן ערוך' featuring contact information: 1800 466-7593, website www.hilchosudayoma.org, and a logo with 'השולחן ערוך' and 'התורה והמצוות'.

מלהדליק בהן אם יש לו שמנים אחרים. ולא יסתום התנור בעצים שלא יבוא ליד חילול שבת עי"ז.

חלב וקרבי בהמה מהו להדליק בהם? חלב מהותך שהתיכו אותו על האור או שהוא חלב מחוי ממעי הבהמה וקרבי דגים שנימוחו א"מ בהם ואם נתן בהם מעט מאחת משמנים שמדליקין בהם מותר להדליק בהם והוא שעדיין לא נקרשו אבל אם נקרשו אסור אפילו בנחיתת שמן לתוכו. ושמן צלול שעושיין מגלגל עינו של דג או מבשרו מותר אפילו בעיניה.

איזה שמנים קודמים לחברים? שאר כל השמנים חוץ מאלו מדליקים בהם ומ"מ שמן זית מצוה מן המוכרח ואם אין שמן זית מצוי מצוה בשאר שמנים שאורן צלול והם קודמין לנר שעוה ונר שעוה קודם לנר של חלב, וכ"ז לפי ענין הנר דבנר שלנו שצלול בודאי יותר מן השעוה ואינו רגיל להטות בו אפילו בחול עדיף מנר שעוה ואולי אף מכל השמנים.

באיזה כלי מדליקין נרות שבת? אין מדליקין על השלחן בנר חרס ישן דמאיס א"כ הסיקו באור ואם הוא של זכוכית או של חרס מצופה שרי שאינו מאוס כ"כ. ובאיש עני שאין לו ודאי מותר.

מהו ליתן כלי תחת הנר לקבל השמן? אין נותנין כלי בשבת תחת הנר לקבל שמן הנוטף מפני שהוא מבטל כלי מהיכנו ומותר ליתנו מבע"י והשמן הנוטף אסור להסתפק ממנו בשבת וגם הכלי אסור בטלטול ע"י השמן, ואפילו יש שמן היתר הרבה בכלי מבע"י והניחה או לקבל שמן הנוטף מ"מ אסור להסתפק, ואם לא נטף לתוכו שמן כלל לא נאסר הכלי לטלטל במחשבה בעלמא, ואם נטף שמן לתוכה מבע"י מקרי עי"ז כלי שמלאכתו לאיסור אף אם אח"כ נשפך השמן. ואם יש בכלי דבר המותר מותר להניחו תחת הנר לקבל בו שמן דהא יכול לטלטלו אגב ההיתר אם הוא בענין שמותר לטלטל בשבילו. ויש עוד עצה דישים כלי מבעוד יום תחת השלחן וכשבת אחר האכילה יסיר את השלחן והכלי עומד מעצמו תחת הנר. אבל מותר לתת כלי תחת נר של שעוה או של חלב שחושש שמא יפול וירליק מה שתחתיו. ולהעמיד כלי תחת הפחם שכראש הפתילה שיפול לתוכו אסור אם לא במקום הפסד.

נר דולק האם הוא מוקצה? אסור ליגע בנר דולק כשהוא תלוי אע"פ שאינו מטלטלו ואין בו משום מוקצה בנגיעה בעלמא מ"מ אסור פן יתגרנד קצת מנגיעתו ויטה ובנר של שעוה לא חיישינן לזה, וכ"ז דוקא שדבר היתר מונח עליו ורוצה ליקח ממנו והוי טלטול מן הצד דמותר אבל ליגע בו ממש אסור במנורה תלויה אפילו אין הנר דולקת בתוכה.

מהו ליתן כלי תחת הנר לקבל הניצוצות? נותנים כלי אפילו בשבת תחת הנר לקבל ניצוצות מפני שאין בהם ממש ומותר לטלטל את הכלי אף אחר שנפלו לתוכו ואין כאן ביטול כלי מהיכנו אף לשעה מועטת מיהו האפר של ניצוצות אסור לטלטל דהוי נולד, אבל לא יתן לתוכו מים אפי' מבע"י מפני שמקרב זמן כיבוי הניצוצות, וכשיש סכנת דליקה ח"ו מותר ליתן כלי מלא מים לקבל הניצוצות ואם רואה נר שנכפף ויפול על השלחן רשאי להעמיד תחתיו כלי מלא מים ויש מפקפקים בזה ויש להקל במקום הדחק ע"י קטן. ומ"מ מותר ליתן מים בעששית שמדליקים בה בערב שבת כיון שאינו מתכוין לכבוי אלא להגביה השמן וי"א דאפילו מתכוין לכבוי שרי.

מהו ליתן מים או חול לתוך הקנה של נר שעוה? ליתן בע"ש מים לתוך הקנה שעומד בו נר שעוה או חלב כדי שיכבה כשיבוא עד המים אסור לכו"ע ומ"מ במקום צורך יש להתיר, גם יזהר ליתן המים בקנה קודם שמדליק הנר, ולכ"ע מותר לתחוב הנר בע"ש לתוך החול וכיוצא בענין שכשיגיע האור לשם ימנעהו מלשרוף יותר ויכבה מאלי.

הקהל כבר אמרו ברכו והוא עדיין לא התפלל מנחה מה

יעשה? מי ששהה להתפלל מנחה בע"ש עד שקבלו הקהל שבת באמירת ברכו או במזמור שיר ליום השבת כל מקום לפי מנהגו לא יתפלל מנחה באותה בהכ"נ אפילו עוד היום גדול אלא ילך חוץ לאותו בהכ"נ ויתפלל תפלה של חול והוא שלא קבל שבת עמהם אבל אם ענה ברכו וקבל שבת עמהם אינו יכול להתפלל תפלת חול אלא יתפלל ערבית שתים מתחלה של שבת ואח"כ שניה לתשלומי מנחה ואם הפך אפשר דיצא הואיל ועדיין יום הוא.

אם יתפלל מנחה לא יוכל לענות ברכו מה יעשה? אם בא לבהכ"נ סמוך לקבלת הצבור שבת מתחיל להתפלל מנחה ולא ימתין עד שיענה ברכו דאם יענה שוב לא יוכל להתפלל אח"כ מנחה, ואע"פ שבעודו מתפלל יקבלו הצבור שבת אין בכך כלום הואיל והתחיל בהיתר, ואע"פ שהיה יודע שלא יוכל לגמור אפילו חצי התפלה קודם ברכו מ"מ מקרי התחיל בהיתר ומ"מ טוב יותר באופן זה שיצא לחוץ בהכ"נ ויתפלל שם.

בער"ש או במוצ"ש האם מותר לומר לחבירו שאצלו הוא

חול שיעשה לו מלאכה? מי שקבל עליו שבת קודם שחשכה מותר לומר לישראל חבירו לעשות לו מלאכה, ודוקא כשיש שהות הרבה עד בה"ש דאם הוא סמוך לבין השמשות בודאי קבלו רוב אנשי העיר שבת והמיעוט נגרר אחריהן בע"כ. כשמגיע סמוך לבין השמשות אל ימתינו לומר מזמור שיר ליום השבת וכו' בשביל איזה אנשים העוסקים בבתם בעניניהם ומשהין לבוא לבהכ"נ. מי שמאחר להתפלל במוצ"ש או שממשיך סעודתו בלילה מותר לומר לחבירו ישראל שכבר התפלל והבדיל בתפלה דמותר לעשות מלאכה אף שלא הבדיל על הכוס לעשות לו מלאכתו להדליק לו נרות ולבשל לו ומותר ליהנות ולאכול ממלאכתו ויש אוסרין אלא א"כ בירך והסיח דעתו מהשבת. ואם אמר המבדיל בין קודש לחול באמצע סעודתו לכו"ע שרי דאפילו הוא בעצמו מותר אז במלאכה אך צ"ע אם יכול אח"כ לומר רצה בכרכת המזון כיון שעשהו מתחלה לחול. במוצ"ש אין היחיד נגרר אחר הרוב אע"פ שכולם לא התפללו ולא הבדילו יכול הוא להבדיל ולעשות מלאכה משיגיע הזמן.

במה אין מדליקין ואם הדליק בהם מה דינם? אין עושיין פתילה מדבר שהאור אינו נאחו בו אלא מדבר שהאור נתלה בו כגון פשתה נפוצה וכו' וקנבוס וכיוצא בהן וי"א דנכון להחמיר לכתחלה בקנבוס אם אפשר באחר. ואם הדליק בדברים האסורים בין פסול פתילות ובין שמנים אסור להשתמש לאורו אפי' תשמש שאין צריך עיון דבדבר שצריך עיון אסור לעשות בשבת לאור הנר אפילו בנר יפה, ואפילו ביש אחר עמו שרואה אותו אפילו הכי אסור.

באיזה אופנים מותר להשתמש לאורם של נרות הפסולים?

י"א דאם יש נר אחד מדברים המותרים מותר להשתמש לאור האחרים אפילו הנרות עומדות בחדר אחר וי"א דדוקא באותו חדר עצמו. וכן דבר שאפשר בלא נר כגון לשכב בחדר או למשוך יין מן המרתף ודוקא דרך כלי אבל לא דרך ברזא מותר לעשות וי"א דדוקא כשיש עכ"פ נר אחד כשר בבית שע"ז מותר אפילו בחדר אחר וי"א דאפילו אין נר כשר כלל מותר אפילו אצל נרות האחרים, ולצורך שבת יש להקל בדיעבד. ואם יש נר אחד כשר ועומד אצלו נר פסול מותר להשתמש אפילו שלא לצורך שבת. ודוקא לענין להשתמש כשכבר הדליק אבל אין להקל מטעם זה להדליק לכתחלה נר כשר עם פסול.

איזה שמנים פסולים לנרות שבת?

אין מדליקין נר לשבת אלא משמן הנמשך אחר הפתילה ולפיכך אין מדליקין בזפת שיניחם בנר ויתן הפתילה בתוכם כמו שעושיין בשמן אבל נרות כעין שלנו שרי. ולא בשמרי שמן ולא בחלב ושומן הבהמה הוא ג"כ בכלל חלב וחמאה יש לעיין ויש עצה לזה שיתן לתוכם מעט משמנים הכשרים ומהני אך מ"מ לכתחלה טוב ליהרר

העושה מלאכה תיכף בזמן מוצ"ש מה עדיף לברך ברה"מ? קודם הזמן או לומר ברוך המבדיל באמצע הסעודה?

Sponsored By: DollarPhone **זכות הלימוד**

כל הזכויות שמורות להמפעל 'הילכתא דיומא' ואסור להעתיקים בלי רשות מהנהגת המפעל

לחיצונית הלוח
להנחת חפצות
דמי חדרה

דמי ציודים וטכנולוגיה

Tel \ Fax \ E-mail

1 800 466-7593

www.MichasDyane.org

להתורוע שגליון זה משמש רק אילו שבגד למדו ורוצים לחזור עליו בקצרה, אבל לא ללמוד מזה בתחילה, ובש"כ שלא לפסוק מזה הלכה למעשה

עשה הנחה כשכא סמוך לביתו ג"כ התירו להכניס לביתו כלאחר יד משום הפסד. ולא יפה עושים אותן שנושאים תינוק למול בפחות פחות מד"א דמ"מ יש איסור מה שמוציאין מרה"י לרחוב שהוא כרמלית אלא יוציאנו ע"י א"י מרשות לרשות ואח"כ יטלטלנו בפחות מד"א ולבהכ"נ יכניסו ג"כ ע"י א"י וי"א דאין לעשות כן דהא אפשר למול בביתו.

האם גם למזיד יש היתר זה? י"א דדוקא מי שהחשיך לו בדרך שהיה סבור שעדיין יש שהות ביום אבל מי שיצא מביתו סמוך לחשכה ושכח והוציא לרשות הרבים לא התירו לו שום אחד מהדרכים האלו ויתיר תגורו בשוק והוא נופל ואומר לא"י לשמרו וי"א דגם בזה יש לסמוך על כל הדרכים הנ"ל.

כשנתנו על חמורו אימתי צריך להסירו מעליה? הגיע לחצר החיצונה המשתמרת נוטל מעל החמור כלים הנטלים ואפילו הם יותר מט"ו שאין שרי משום צער בע"ח אבל בלא"ה אסור לפנות מן העגלה כלל, ושאינם נטלים מתיר את החבלים והשקים נופלים, ויזהר ליטול מהבהמה תיכף בבואה לחצר בעודה מהלכת כדי שלא תהיה ההנחה ע"י הבהמה או שיהיה ליטול ממנה קודם שנכנסה לחצרו ולא יניח עליה עד לאחר שעקרה רגליה לכנוס לחצר ואף שאח"כ עומדת בחצר והי הנחה לית לן בה דכל דבר שבחבירו פטור אבל אסור בחמורו ומותר לכתחלה.

האם מותר ליתן כרים תחת כלי זכוכית שלא ישברו? אם היתה טעונה כלי זכוכית שאסור לטלטלם ואם יפלו לארץ ישברו מניח תחתיהם כרים וכסתות. ודוקא במשאות קטנים שיכול לשמטן מתחתיהן אבל אם הם גדולות שאינם יכול לשמוט הכרים מתחתיהן אסור להניחם תחתיהן. ודוקא כלים שיש הפסד מרובה בשבירתן אבל חתיכות זכוכית רחבות שאינם כלים שאין הפסד כ"כ בשבירתן אסור להניח כרים תחתיהן ואין מבטלין כלי מהיכנן אפילו לפי שעה אלא במקום הפסד מרובה. ולבטל כלים מהיכנן לכל היום במקום הפסד מרובה יש מתירין ויש אוסרין.

קידש היום והוא בדרך עם חפציו מה יעשה? היתה חבילתו מונחת על כתיפו וקידש עליו היום רץ תחתיה עד ביתו, ודוקא כשאין עמו א"י ולא בהמה ולא חשי"ו וגם במקום שאין יכול להוליכו פחות פחות מר' אמות ולדידן דלית לן ר"ה גמורה אפשר דשרי בכל ענין, ודוקא רץ אבל לילך לאט לא כיון דלית היכירא אתי למעבד עקירה והנחה דומנין קאי ולא אדעתיה [ואם עמד לתקן המשא פטור] אבל רץ אית ליה היכירא וכי מטי לביתה כי היכי דלא קאי פורתא ואשתכח דקא מעייל מרשות הרבים לרה"י וזרק לה כלאחר יד שמהפך אחוריו כלפי החצר וזורקו מכתפיו.

האם גם בכיס עם מעות יש היתר זה? י"א דדוקא בחבילה התירו לעשות כן אבל לא בכיסו וי"א דה"ה לכיסו במקום שא"א בהנך דרכים הנזכרים לעיל והמיקל כה"י"א לא הפסיד ולדידן דלית לן ר"ה אפשר דלכו"ע שרי בכל ענין. ומי ששכח כיסו עליו בשבת אם הוא בביתו יכול לילך עמו לחדר להתיר תגורו וליפול שם להצניעו ויש מחמירין בזה, ואם יתיר תגורו תיכף ויפול המעות יוכל להביא לידי הפסד אפשר דלכו"ע מותר, ואם הוא בשוק או במקום שלא עשו ברחוב ההוא שיתופי מבואות אסור להביאו לביתו רק מתיר תגורו בשוק והוא נופל ואומר לא"י לשומרו ואם מביאו אין לחוש. ודוקא כשאין מתיירא מן הא"י שמה יקחוהו אבל אם ירא שמה יקחוהו רשאי לרוץ עמו לביתו שלא לעמוד כלל ובתנאי כשזוכר כשהוא מהלך ולא עמד לפוש שלא עשה עקירה כלל בתחלת ריצתו וגם כשאסור סמוך לביתו יורקנה תיכף כלאחר יד לביתו. ואם מתיירא לסמוך עליהם רשאי לצוותם להוליך לביתו ועצה זו טוב יותר בשאפשר לו מכל האופנים הנ"ל.

מצא ארנקי בשבת האם יש איזה היתר ליטלו? מצא ארנקי בשבת אסור ליטלו אע"פ שירא פן יקדמנו אחר ואפילו אם יעמוד תחתיו ולא יעביר ד"א ואפילו לא"י אסור לומר ליטלו ויש מקילין ע"י א"י ויש מקילין כ"א ההגבהה ע"י הא"י דהוא רק טלטול בעלמא אבל לא לצוותו להוליך לביתו אך אם הא"י בעצמו מביאו לבית ישראל אין למנוע לכו"ע.

למי עדיף ליתן מעותיו כשקידש היום על חמורו או לגוי? מי שהיה בא בדרך וקדש עליו היום והיה עמו מעות ויש לו חמורו וגם יש עמו א"י לא יניח כיסו על חמורו אלא נותנו לא"י להוליכו לו ולמור"ש לוקחו ממנו ואפי" בומה"ז דליכא ר"ה לכמה פוסקים נמי דינא הכי, ואפי" לא נתן לו שכר על זה [וי"א דאם הוא מבעוד יום טוב יותר שיתן שכר] ואע"פ שנתנו לו משחשיכה מותר ולכתחלה צריך ליתן מבעוד יום משום איסור מוקצה, אבל אם מצא מציאה אינו יכול ליתנה לא"י א"כ באה לידו מבע"י. וה"ה כששכר את החמור מא"י דשכירות קניא לחומרא אבל אם שכר את הא"י שיליכנו למקום פלוני אין הישראל מצווה על שביתתו ע"כ טוב יותר שינח הכל על החמור אך יזהר שלא יגעור בהמה שתלך מקולו או שאר דברים שמחמתו תלך הבהמה.

אם א"א לו ליתנו לשניהם מה יעשה? אם יש לו משא כבד על החמור או בעגלה וא"א לו ליתנו לא"י וגם א"א ליהוה לסלק המשא בכל פעם שתתחיל הבהמה ללכת יראה להקנות מבע"י החמור להא"י כד"ת ואם אין בקי בדרכי קנין הצריך לזה יפקינו בפני שלשה או עכ"פ בינו לבין עצמו וירד מן העגלה ויזהר שלא יהיה מחמר. ואף לאחר שעשה כל ההיתרים הללו צריך ליהוה מאד שלא יתנו לא"י או על העגלה שום דבר מהחפצים שלקחו מן העגלה בע"ש אלא כל מה שלקחו מן העגלה ישאר בידם עד מוצ"ש.

היאך יכול להניחו על חמורו ולא יחייב משום מחמר? אם אין עמו אינו יהודי או אם אינו מאמינו מניחו על חמורו וכדי שלא יהא חייב משום מחמר אי איכא עקירה והנחה מניחו לאחר שעקרה יד ורגל ללכת דלאו עקירה היא וכשהיא עומדת נוטל הימנה ולאחר שתחזור ותעקור רגלה יניחנה, ואפילו אם אין הבהמה שלו צריך ליהוה בכך דאיסור מחמר שייך אפילו בבהמת אחרים וכ"ש אם הבהמה שלו דאיכא תרתי מחמר ושביבת כלים. ואם מעצמה אינה מתחלת לילך הוא יכול לזרזה שתתחיל לילך אם אין עליה אוכף. וכ"ז כשהבהמה היא לבדה אבל אם היא מושכת בעגלה כשיגעור עליה בקול להתחיל לילך אחר שעמדה הוא עובר על איסור מחמר אפילו אם הפקיר הבהמה וע"כ אם קשה לו לעמוד במקומו ישלח למקום הסמוך ויביא משם א"י שיביא העגלה למלון ויפקיר הבהמה שלא יעבור על שביתת בהמתו.

חוזן לתחום האם יש לו התירים הנ"ל? וכ"ז כשהוא בתוך התחום אבל למי שהחשיך חוזן לתחום אין לו היתר אם לא במקום סכנה, ואפילו הוא תוך התחום ואין איסור כשילך ברגליו אלא דוקא אם רוכב יכול לישוב על החמור ולרכוב, וכ"ש כשהוא חוזן לתחום וי"א דטוב לרכוב שם מליך ברגליו ודוקא לענין רכיבה אבל כשהבהמה מושכת בקרון אפילו אם הקרון גבוה יו"ד לכו"ע טוב יותר שילך ברגליו משישב בקרון. יש ליהוה כשעומדת בשבת בר"ה עגלה ריקנית עם סוסים שלא להגביה קול והיה כמחמר אפילו בהמת אחרים וכ"ש עגלות נמוכין בימי החורף שקורין שליטיין דאין גבהן עשרה.

לחש"ו האם מותר ליתן מעותיו? י"א שכשנתנו לחש"ו מניחו עליו כשהוא מהלך ונוטלו ממנו כשהוא עומד. ודוקא כשנתן להם משחשכה אבל כשנתן להם מבע"י מותר בכל ענין ואין צריך ליטול הכיס מעליו כשעומד אבל כבהמה אף שהניח עליה מבע"י חייב ליטול הימנה כשעומדת משחשיכה להשתין מים וכדו' ולחזור ולהניח עליה אחר שכבר עקרה רגליה ללכת, ויש מחמירין אף מבעוד יום, ובכרמלית יש להקל.

באיזה אופן מותר לעצמו להביאם אין לו אחד מכל אלו? אם אין עמו שום אחד מכל אלו יטלטלנו פחות פחות מארבע אמות ויעמוד לפוש בינתים רגע אחד להפסיק ביניהם והנחת גופו כהנחת חפץ ויש מחמירין שצריך דוקא לישוב בינתים או להניח החפץ ע"ג קרקע. ופחות פחות מד"א יותר עדיף שיהיה ע"י שנים משהיה ע"י אחד ובה לכו"ע א"צ לישוב שום אחד ולא לעמוד לפוש. ואינו מועיל אלא לענין טלטול בר"ה או בכרמלית אבל מכרמלית לרה"י או לרשות הרבים וכ"ש מרה"י אסור אפילו בחצי אמה ע"כ כשכא סמוך לביתו שהוא רה"י יזרוק הכיס כלאחר יד לביתו כדי שלא תהוי הכנסה גמורה ואפילו אם

<p>מי שארך לו הדרך והגיע לביתו בשבת מה מותר לייטול עמו בידו?</p> <p>Sponsored By: DollarPhone ובנות תלמיוד</p> <p>כל הזכויות שמורות להמסעל 'הילכתא דיומא' ואסור להעתיקם בלי רשות מהנהגת המפעל</p>	<p>הנהגת</p> <p>לחשי"ו חלוצי</p> <p>להנחות וזמירות</p> <p>דמי חזרה</p> <p>דמי ציורים וטבלאות</p> <p>Tel / Fax / Fax on Demand</p> <p>1 800 466-7593</p> <p>www.Nicholson.com.il</p>	<p>הסלולר</p> <p>המספר החדש</p> <p>המספר החדש</p>
---	---	--

של זו בזו אינו חוזר ודוקא כשסיים הברכה אבל אם נזכר באמצע ברכה פוסק, ואם החליף של מוסף באחרת חוזר ואפילו אם האחרת ג"כ מענין השבת כיון שלא נזכר בה מענין קרבן מוסף של שבת וכ"ש אם היא תפלה אחרת לגמרי, ואם עקר רגליו חוזר לראש ואם לא עקר רגליו חוזר לתכנת שבת ואם נזכר אחר שסיים הברכה האמצעית קודם שהתחיל רצה יאמר ונעשה לפניך קרבן מוסף ויצא בזה. ואם החליף אחרת בשל מוסף שאמר הנוסח תכנת שבת וכונתו היתה לשם שחרית ואף שהזכיר בהברכה מענין שבת אעפ"כ חוזר ואם עקר רגליו חוזר לראש ומתפלל תפלה אחרת כהוגן לשם שחרית אבל של מוסף לא יתפלל עוד. ואם נזכר קודם שעקר רגליו בכל מקום שהוא עומד אפלו באמצע ברכה מג' אחרונות פוסק באמצע ומתחיל ישמח משה.

דיני ויכלו לאחר שמו"ע. חזורים לומר ויכלו משום י"ט שחל להיות בשבת שאין אומרים אותו בתפלה ואגב שבת זה תקנו לכל השבתות וגם להוציא למי שאינו יודע ואומרים אותו בקול רם ומעומד. וטוב לומר אותה ביחד בצבור ועכ"פ יהיה בשנים. ויחיד המתפלל י"א דאינו חוזר לומר ויכלו וי"א דיחיד יכול לומר אבל אין צורך עמידה וטוב שגם היחיד יאמר אבל לא יתכנס לשם ערות אלא כקורא בתורה. אם שכח לומר בבהכ"נ יאמר אותו שבקדוש מעומד והמנהג לומר אותו שבקדוש מעומד אף אם אמרו בבהכ"נ.

דיני ברכת מעין שבע. אומר ש"צ ברכה אחת מעין שבע ואין היחיד אומר אותה. מיהו אם היחיד רוצה להחמיר על עצמו יכול לאומרה בלא פתיחה ובלא חתימה וכן נוהגין הצבור לאמרה עם ש"צ בלא פתיחה וחתימה. ומה שנוהגין באיזה מקומות שהש"ץ אומר בקול רם רק עד קונה שמים וארץ ואח"כ אומר בלחש לא יפה הן עושין אלא אחר שסיימו הקהל יתחיל הוא מגן אבות בקול רם. א"א ברכה מעין שבע בבית חתנים ואבלים כשמתפללין בביתם במנין וכ"ש אותן שמתפללין לפרקים במנין בבית אבל כשיש קביעות על איזה ימים ויש ס"ת אצלם וכמו בירידים דומה לבהכ"נ קבוע ואומרים, ובמקום שנוהגין לאמרה אין למחות בידם ויש מפסקים דהוי ספק ברכה לבטלה.

האם יוצאין תפלת מעריב כששומעין מהש"ץ ברכת מעין שבע? אם התפלל של חול ולא הזכיר של שבת או שלא התפלל כלל ושמע מש"צ ברכה מעין שבע מראש ועד סוף יצא, ולכתחלה יש ליהדר לומר עם הש"ץ מלה במלה מן תחלת הברכה עד סוף בא"י מקדש השבת ואם כבר אמר הש"ץ צריך לחזור ולהתפלל ולא יאמר ביחיד ברכת מעין שבע. נכון הדבר שאם נזכר קודם ששמע מהש"ץ הברכה הנ"ל לא יסמוך ע"ז רק יתפלל עוד הפעם תפלת שבע כסדר.

מי שותה יין קידוש בבהכ"נ? נוהגין לקדש בבהכ"נ ואין למקדש לטעום מיין הקידוש דאין המקדש יוצא בקידוש זה כיון שאינו במקום סעודתו אלא מטעימו לקטן וי"א שיהיה ליתן רק לקטן שלא הגיע לחינוך וי"א דמותו ליתן אפילו לקטן שהגיע לחינוך (היינו כבר שית כבר שבע כל חד לפום חורפיה) ואדרבה אם יתן רק לקטן שלא הגיע לחינוך יהיה ברכת המברך לבטלה. וה"ה דמותו להאכיל לקטנים בשבת בשחרית לפני קידוש ואסור לענותו. אם אין קטן שהגיע לחינוך בבהכ"נ אזי ישתה כשיעור רביעיית שיהא חשוב במקום סעודה ויוצא בזה ויברך אח"כ ברכה אחרונה ויחשוב בדעתו לצאת בקידוש זה ומ"מ יכול אח"כ לחזור ולקדש בביתו להוציא בני ביתו. ומעיקרא לא נתקן אלא בשביל אורחים דאכלי ושתי בני כנישתא להוציאם י"ח ואע"ג דהמקדש עצמו לא יצא מוציא את האחרים אבל יותר טוב להנהיג שלא לקדש בבהכ"נ וכמדינתנו נוהגין לקדש בבהכ"נ בשבת וי"ט בלבד כליל א' של פסח אין לקדש בבהכ"נ. ונהגו לעמוד בשעה שמקדשין בבית הכנסת. ומהדרין אחר יין ונהגין לקנות בדמים המצוה מי שיתן יין לבהכ"נ לקידוש ואבדלתא.

האם יוצאין ידי חובת קידוש מה"ת באמירת ויכלו? כשיבא לביתו ימהר לקדש מיד ומכיון שקידש צריך לאכול מיד ואם אינו תאב לאכול יכול להחמין מלקדש עד שירעב שכבר זכר את השבת כתפלתו בבהכ"נ ומ"מ היכא דיש בזה משום שלום בית וכי' לא יאחר בכל גווני. ונכון לקרות ק"ש מקודם אם מסתפק שבהכ"נ לא קראה בזמנה. וי"א דמזאורייתא בקידוש שאומר בתפלה סגי וקידוש במקום סעודה מדרבנן ע"כ אם ספק לו אם קידש או לא א"צ לחזור ולקדש דספיקא דרבנן לקולא, גם קטן שהגיע לחינוך יכול להוציא לפ"ז אפילו לגדול בקידוש אם הגדול התפלל כבר, ויש לפקפק בכי' ע"כ יש למנוע מלצאת ידי קידוש ע"י קטן ואפילו אם יזהר השומע לומר עמו מלה במלה אם לא שמונח לפניו ג"כ פת או יין בעת הקידוש. וקידוש של יו"ט הוא מדרבנן ומ"מ יש לו כל דין קידוש של שבת ואם יו"ט חל בע"ש ואין לו אלא כוס אחד מניחו לשבת וכי"ט יקדש על הפת.

דין מנחה ער"ש. בתפלת המנחה בע"ש אין נופלין על פניהם אפי' כשמתפללים מנחה גדולה אחר חצות וכן מי שאוכל פת אחר חצות ג"כ אין לומר על נהרות בכל כ"א שיר המעלות.

האם מותר להקדים להתפלל ולאכול בליל שבת מבע"י? מקדימין להתפלל ערבית יותר מבימות החול וה"ה דיכול לקבל עליו שבת קודם תפלת ערבית ובפלג המנחה יכול להדליק ולקבל שבת בתפלת ערבית ולאכול מיד ויכול לגמור סעודתו מבע"י וי"א שיהיה למשוך סעודתו עד הלילה ויאכל כזית בלילה ולכתחלה נכון לחוש לדבריהם. ואם לאחר שהתפלל מעריב אין עד הלילה חצי שעה יש ליהדר שלא להתחיל לאכול אלא ימתין עד הערב ויחזור ויקרא ק"ש בלא הברכות ואח"כ יאכל מיהו הנוהג להקל בזה אין למחות בידו דיש לו על מי לסמוך. וכ"ז לענין היתר אכילה אבל לענין ק"ש גופא דהוא ראורייתא אין לסמוך ויהיה לקרותה בלילה לצאת ידי חובת ק"ש.

המתפללים בכל יום מעריב בזמנו האם רשאים להקדים בשבת? אפילו הנוהגין להתפלל מעריב בזמנה מותרים להתפלל בליל שבת מבע"י ובלבד שיהיה מפלג המנחה ואילך אך הנוהג כן יזהר עכ"פ בע"ש להתפלל מנחה קודם פלג המנחה וי"א דבצבור יש להקל להתפלל מעריב מבע"י אף אם התפלל מנחה אחר פלג המנחה ואין לסמוך ע"ז רק כשמתפלל מעריב עכ"פ בבין השמשות ובשעת הדחק אבל לא כשהוא עדיין ודאי יום וק"ש יחזור ויקרא כשהוא ודאי לילה. אבל קודם פלג המנחה אין יכול להדליק ולקבל שבת ואפילו אם בדיעבד התפלל תפלת שבת צריך לחזור ולהתפלל. ופלג המנחה י"א דהוא שעה ורביע קודם הלילה וי"א דהוא שעה ורביע קודם השקיעה.

נוסח תפלת מעריב בשבת ויו"ט. בברכת השכיבנו אינו חותם בה שומר עמו ישראל אלא כיון שהגיע לובצל כנפין תסתירנו אומר ופרוס סכת שלום עלינו ועל ירושלים עירך בא"י הפרוס סכת שלום עלינו ועל כל עמו ישראל ועל ירושלים, וגם כי אל שומרנו וכי' לא יאמר והאחרונים יישבו המנהג שאומרים אותו. ואם שכח ואמר שומר עמו ישראל תחת הפרוס סכת שלום אם נזכר תכ"ד יאמר מיד אחר תיבת לעד הפרוס וכי' וראש הנה כדי דבור מעט שסיים תיבת לעד א"צ לאמרו ולא יחזור עוד הפעם. המנהג לומר אחר סיום הברכה ושמו בני ישראל וגו' ובמועדים וירב משה וגו' ברה"ק תעשו וביזוה"כ כי ביום הזה וגו'. אומר ויכלו בתפלת ערבית ובדיעבד אם לא אמרו אין מחזירין אותו וכ"ש לדידן דאומרים בקידוש ויכלו. בנוסח אתה קדשת צריך להפסיק מעט בין לשמך ותכלית כדי שלא יהיה תחזור למעלה ח"ו וכן בוכלו יפסיק בין אלהים ובין את. המנהג לומר בליל שבת וינחורו בה וביום וינחורו בו ובמנחה וינחורו בהם.

התחיל ברכה של חול מה יעשה? אם טעה והתחיל תפלת החול גומר אותה ברכה שנוכר בה שטעה ומתחיל של שבת ל"ש נזכר בכרכת אתה חונן ל"ש נזכר בכריכה אחת משאר הברכות בין בערבית בין בשחרית מוסף ומנחה וה"ה בכל זה ביו"ט. וי"א דבמוסף פוסק אפילו באמצע ברכה וכן פסקו האחרונים.

לא אמר רק תיבת אתה מה יעשה? אם היה סבור שהוא חול והתחיל אדעתא דחול ומיד כשאמר תיבת אתה נזכר קודם שאמר חונן גומר אותה ברכה ואפילו בערבית ומנחה שיכול לסיים באתה קדשת ואתה אחד וי"א דדוקא בתפלת שחרית שאינו מתחיל בתיבת אתה אבל בערבית ומנחה יאמר אתה קדשת ואתה אחד, אבל אם היה יודע שהוא שבת ושלא בכוונה התחיל תיבת אתה אפילו אם הוא בתפלת שחרית שאינה פותחת באתה אינו גומר ברכת אתה חונן ודינו כמו שאם היה מתחיל עתה בזמן תפלת שחרית אתה קדשת או אתה אחד ונזכר באמצע הברכה דפוסק ומתחיל תיבה ישמח משה וה"נ כשאומר אתה הוי כאומר אתה קדשת ופוסק ומתחיל ישמח משה. ודוקא אם התחיל רק תיבת אתה אבל אם אמר אתה חונן אע"ג שהיה רק מחמת שנכשל בלשונו גומר כל אותה הברכה.

התפלל כל השמו"ע תפלת חול למה דינו? מי שהתפלל תפלה של חול בשבת ולא הזכיר של שבת לא יצא וה"ה ביו"ט ואפילו ביו"ט שני, ואם ספק לו אם התפלל של חול או של שבת ג"כ צריך לחזור, ואם הזכיר ש"ש בתוך י"ח אע"פ שלא קבע ברכה לשבת יצא. במוסף אפילו לא אמר רק באחת מן הברכות יהי רצון שנעשה לפניך וכי' וכ"ש אם אמר הנוסח של המוסף כהלכה רק שחיסר הפסוקים של הקרבנות יצא.

החליף תפלת שבת של זו בזו מה יעשה? הטועה בתפלת שבת והחליף

קמז שכיוון לצאת קידוש באמירת ויכלו האם יכול לאיזה דעה לצאת גדול בקידוש? **הגב' בעצמך...** **לחשיב הלוח לתנחת העשרות ודי חזרה דמי ביודים וטבלאות Tel / Fax / Fax 04 6666666 1 800 466-7593 www.BilchusaDiyoma.org** **השליח ערוך** **כל הזכויות שמורות להמפעל 'הילכתא דיומא' ואסור להעתיקם בלי רשות מהנהלת המפעל** **Sponsored By: DollarPhone** **זכות הלימוד**